

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله وسلم
در آیینہی کلام عالم آل محمد علیہم السلام

شصت و سه جرعه نور

پیامبر اعظم ﷺ در آینه‌ی کلام عالم آل محمد ﷺ

تهیه و تدوین: اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی

ناشر: انتشارات قدس رضوی

نوبت چاپ: دوم - ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰۰

چاپ: مؤسسه فرهنگی قدس

نشانی تهیه کننده: مشهد، حرم مطهر، صحن جامع رضوی، ضلع غربی

اداره امور فرهنگی تلفن: ۰۵۱۱-۲۰۰۲۵۶۷ صندوق پستی: ۹۱۷۳۵-۳۵۱

حق چاپ محفوظ است.

فهرست

۷ | مقدمه

۹. فصل اوّل

برتری پیامبر اعظم ﷺ بر انبیاء علیهم السلام و ملائک

۱۵. فصل دوّم

ویژگی‌ها و خُلقیات پیامبر اعظم ﷺ

۲۳. فصل سوّم

برخی معجزات پیامبر اعظم ﷺ

۲۳ | الف: قرآن

۲۷ | ب: معراج

۳۱. فصل چهارم

حقوق پیامبر اعظم ﷺ بر مسلمانان

۴۷. فصل ششم

تبیین جایگاه شیعیان در کلام پیامبر اعظم ﷺ

۵۵. فصل هفتم

زیارت پیامبر اعظم ﷺ و آنچه در جایگاه آن است.

۵۹. فصل هشتم

وصایای پیامبر اعظم ﷺ

مقدمه

انسان امروزی، خودش را مدرن می‌پندارد؛ چرا که در عصر ارتباطات قرار گرفته، در گرداب اطلاعات غرق شده و به هر گوشه‌ی دنیا دسترسی دارد.

اما واقعیت این است که انسان امروزی، به شدت تنهاست!

الگوهای کاذب، انسان کاذب می‌سازد و انسان کاذب در خودش گم می‌شود.

او برای پیدا کردن خود، راهی ندارد جز آن که به الگوهای دینی تمسک جوید و این شدنی نیست؛ مگر با رجوع به سخنان انسان کامل و پس از آن، تطبیق آنچه احساس می‌کند با آنچه در درون خود می‌یابد و عمل به یافته‌های این لحظه‌های تأمل.

سخنان پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله آن گاه که در آینه‌ی کلام پاره‌ی تن آن حضرت، امام علی بن موسی الرضا علیه السلام انعکاس می‌یابد، زمزمی است که در کویر عطشان روح آدمی جاری می‌شود.

و مگر نیاز روح انسان مدرن امروز با انسان بدوی دوران آن حضرت صلی الله علیه و آله فرق دارد؟! لباس انسان امروز عوض شده، اما گمشده‌ی انسان بدوی - که در بُت آن روز تجلی می‌یافت - همان آرزویی است که انسان قرن ۲۱ در بُت‌های مدرن می‌جوید.

بت‌پرستان امروز که سر در کاسه‌ی استکبار دارند و پیوسته در این خیال خام‌اند که خدشه بر سیمای آسمانی محمد مصطفی صلی الله علیه و آله وارد کنند؛ روزی محتاج عطر ملکوتی این گل سرسبد آفرینش خواهند بود و برای رهایی از منجلاب ثروت و قدرت، بی‌تردید نیازمند شمیم آسمانی محمد صلی الله علیه و آله هستند؛ چراکه در مسیر سعادت و نیک‌بختی، هیچ بشری را گریزی از این نیست.

فرصت دریافت جرعه‌هایی از این آبشار نور، فرصتی است غنیمت؛ به‌ویژه که در لحظات بار یافتن به آستان جانان باشد.

در این مجال، به میمنت ۶۳ سال عمر سراسر برکت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم، ۶۳ کلام نورانی از لسان مبارک هشتمین امام معصوم؛ علی بن موسی الرضا علیه السلام در ۸ فصل فصل تقدیم می‌گردد؛ باشد تا بضاعت اندکمان مورد عنایت حضرات معصومین علیهم السلام و استفاده‌ی شما گرامیان واقع گردد!

اداره‌ی امور فرهنگی آستان قدس رضوی

فصل اوّل

برتری پیامبر اعظم ﷺ بر انبیاء علیہ السلام و ملائک

(۱)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
عَنِ النَّبِيِّ ﷺ عَنْ جِبْرِئِيلَ ﷺ عَنْ مِيكَائِيلَ ﷺ عَنْ إِسْرَافِيلَ ﷺ
عَنِ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ أَنَّهُ قَالَ: أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا خَلَقْتُ الْخَلْقَ
بِقُدْرَتِي - فَاخْتَرْتُ مِنْهُمْ مَنْ شِئْتُ مِنْ أَنْبِيَائِي وَاخْتَرْتُ مِنْ
جَمِيعِهِمْ مُحَمَّدًا فَبَعَثْتُهُ رَسُولًا إِلَى خَلْقِي وَاخْتَرْتُ لَهُ عَلِيًّا فَجَعَلْتُهُ
لَهُ أَخًا وَوَزِيرًا وَوَدِيًّا عَنْهُ مَنْ بَعْدَهُ إِلَى خَلْقِي وَخَلِيفَتِي عَلَى
عِبَادِي لِيُبَيِّنَ لَهُمْ كِتَابِي وَيَسِيرَ فِيهِمْ بِحُكْمِي.

وسائل الشيعة، ج ۲۷، ص ۱۸۷

امام رضا ﷺ از قول پدران خود ﷺ می فرماید:
رسول اکرم ﷺ از جبرئیل ﷺ و او از میکائیل ﷺ و او
از اسرافیل ﷺ نقل می کند که خداوند متعال فرمود: «من،
الله هستم که معبودی جز من نیست؛ همه‌ی مخلوقات
را با قدرتم آفریدم و از میان آفریدگان، انبیای خود را
برگزیدم و از تمامی انبیا، "محمد" را برگزیده و او را به
عنوان رسول به سوی خلقم مبعوث نمودم و برای او علی
را به عنوان برادر و وزیر برگزیدم تا بعد از او ادا کننده‌ی
رسالتم به سوی خلقم و جانشین من در میان بندگانم باشد
و برای آنها قرآن را تبیین کند و در میان آنها با حکم
من رفتار نماید».

(۲)

قَالَ الرِّضَا ﷺ:

...إِنَّ آدَمَ ﷺ لَمَّا أَكْرَمَهُ اللَّهُ تَعَالَى ذِكْرُهُ بِإِسْجَادِ مَلَائِكَتِهِ لَهُ وَ
بِإِدْخَالِهِ الْجَنَّةَ قَالَ فِي نَفْسِهِ هَلْ خَلَقَ اللَّهُ بَشَرًا أَفْضَلَ مِنِّي فَعَلِمَ اللَّهُ

عَزَّوَجَلَّ مَا وَقَعَ فِي نَفْسِهِ فَنَادَاهُ ارْفَعْ رَأْسَكَ يَا آدَمُ فَانْظُرْ إِلَى سَاقِ
عَرْشِي فَرَفَعَ آدَمُ رَأْسَهُ فَنَظَرَ إِلَى سَاقِ الْعَرْشِ فَوَجَدَ عَلَيْهِ مَكْتُوباً
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ - مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ عَلَى بْنِ أَبِي طَالِبٍ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ
وَزَوْجُهُ [زَوْجَتُهُ] فَاطِمَةُ سَيِّدَةُ نِسَاءِ الْعَالَمِينَ وَالْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ
سَيِّدَا شَبَابِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَقَالَ آدَمُ يَا رَبِّ مَنْ هَؤُلَاءِ فَقَالَ عَزَّوَجَلَّ مَنْ
ذُرِّيَّتِكَ وَهُمْ خَيْرٌ مِنْكَ وَمِنْ جَمِيعِ خَلْقِي وَلَوْلَاهُمْ مَا خَلَقْتُكَ وَ
لَا خَلَقْتُ الْجَنَّةَ وَالنَّارَ وَلَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ...

عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۳۰۶

امام رضا علیه السلام می فرماید:

... وقتی که خداوند، آدم علیه السلام را به سجده‌ی ملائکه و ورود
در بهشت اکرام نمود، آدم با خود گفت: «آیا خداوند بشری از
من بهتر، آفریده است؟» خداوند از آنچه در نفس آدم گذشت
آگاه شد، پس به او ندا داد که: «ای آدم! سرت را بلند کن
و به ساق عرش بنگر!» آدم سرش را بلند کرد و به ساق
عرش نگریست و این نوشته را دید: «معبودی جز الله نیست،
محمد؛ رسول خداست، علی بن ابیطالب؛ امیرمؤمنان است،
همسر او فاطمه سرور زنان جهانیان است و حسن و حسین؛
سرور جوانان بهشتند». آدم گفت: «خدایا! اینان کیستند؟»
خداوند متعال فرمود: «آنان از نسل تو هستند و از تو و تمامی
آفریده‌هایم برترند؛ اگر آن‌ها نبودند، تو را و بهشت و جهنم
و آسمان و زمین را نمی‌آفریدم!...»

(۳)

فَقَالَ [الرَّضَا] علیه السلام:

... يَا أَبَا الصَّلْتِ إِنَّ اللَّهَ فَضَّلَ نَبِيَّهٖ مُحَمَّدًا صلی الله علیه و آله عَلَى جَمِيعِ خَلْقِهِ
مِنَ النَّبِيِّينَ وَالْمَلَائِكَةِ وَجَعَلَ طَاعَتَهُ طَاعَتَهُ وَتَتَابَعَتَهُ تَتَابَعَتَهُ

وَزِيَارَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ زِيَارَتُهُ فَقَالَ مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ
أَطَاعَ اللَّهَ وَقَالَ إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ...

عیون اخبار الرضا (ع)، ج ۱، ص ۱۱۵

امام رضا (ع) می فرماید:

«ای اباصلت! همانا خداوند متعال پیامبرش محمد (ص) را
بر تمامی انبیا، ملائک و آفریدگان فضیلت داد و اطاعت از
او را اطاعت از خودش، پیروی از او را پیروی از خودش
و زیارت او را در دنیا و آخرت زیارت خودش قرار
داده است؛ در قرآن هم فرموده است: "کسی که رسول
را اطاعت کند، حقیقتاً خدا را اطاعت نموده است" و نیز
فرموده: "کسانی که با تو - ای پیغمبر! - بیعت می کنند؛ همانا
با خدا بیعت نموده اند».

(۴)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا (ع) عَنْ آبَائِهِ (ع) قَالَ:
قَالَ النَّبِيُّ (ص) خَلَقَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِائَةَ أَلْفِ نَبِيٍّ وَ أَرْبَعَةَ وَ عِشْرِينَ
أَلْفِ نَبِيٍّ أَنَا أَكْرَمُهُمْ عَلَى اللَّهِ وَلَا فَخْرَ وَ خَلَقَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ مِائَةَ
أَلْفِ وَصِيٍّ وَ أَرْبَعَةَ وَ عِشْرِينَ أَلْفِ وَصِيٍّ فَعَلِيٌّ (ع) أَكْرَمُهُمْ
عَلَى اللَّهِ وَ أَفْضَلُهُمْ.

بحار الانوار، ج ۱۱، ص ۳۰

امام رضا (ع) به نقل از اجدادشان (ع) می فرماید:

پیامبر اعظم (ص) فرمود: «خداوند متعال یکصد و بیست و
چهار هزار نبی خلق نمود؛ من گرامی ترین و با افتخارترین
آن‌ها نزد خدایم. همچنین یکصد و بیست و چهار هزار
وصی آفرید که علی (ع) گرامی ترین و با فضیلت ترین
آن‌ها نزد خداوند متعال است».

(۵)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
... قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فَضَّلَ أَنْبِيَاءَهُ
الْمُرْسَلِينَ عَلَى مَلَائِكَتِهِ الْمُقَرَّبِينَ وَفَضَّلَنِي عَلَى جَمِيعِ النَّبِيِّينَ وَ
الْمُرْسَلِينَ وَالْفَضْلُ بَعْدِي لَكَ يَا عَلِيُّ وَلِلْأُمَّةِ مِنْ بَعْدِكَ وَإِنَّ
الْمَلَائِكَةَ لَخُدَّامُنَا وَخُدَّامُ مُحِبِّينَا يَا عَلِيُّ الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ
وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ... وَ يَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ آمَنُوا
بِوَلَايَتِنَا يَا عَلِيُّ لَوْ لَا نَحْنُ مَا خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ وَ لَا حَوَّاءَ وَ لَا الْجَنَّةَ
وَ لَا النَّارَ وَ لَا السَّمَاءَ وَ لَا الْأَرْضَ...

عیون اخبار الرضا (ع)، ج ۱، ص ۲۶۲

امام رضا (ع) به نقل از اجدادشان (ع) می فرماید:
... پیامبر اعظم (ص) فرمود: «ای علی! خداوند تبارک و
تعالی پیامبران مرسل را بر همه ی ملائک مقرب برتری
داده و من را بر تمامی پیامبران و رسولان برتری بخشیده؛
فضیلت و بزرگی، بعد از من از آن تو و امامان پس از
توست و همانا ملائکه، خادمان ما و محبین ما هستند.
ای علی! آنان که حاملان عرش الهی اند و آنان که در
اطراف آن مشغول ستایش و تسبیح خداوند متعال هستند؛
برای کسی که ایمان به ولایت ما آورده اند، استغفار می کنند.
ای علی! اگر ما نبودیم، خداوند متعال آدم و حوا و بهشت
و جهنم و آسمان و زمین را خلق نمی کرد».

(۶)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
كَانَ نَقْشُ خَاتَمِ آدَمَ ﷺ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ هَبْطَ

بِهِ مَعَهُ... وَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَمَّا وُضِعَ فِي الْمَنَجْنِيقِ غَضِبَ جَبْرَائِيلُ...
فَالْتَفَتَ إِلَى إِبْرَاهِيمَ فَقَالَ هَلْ لَكَ مِنْ حَاجَةٍ فَقَالَ أَمَّا إِلَيْكَ فَلَا
فَأَهْبِطْ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عِنْدَهَا خَاتَمًا فِيهِ سِتَّةُ أَحْرُفٍ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ فَوَضْتُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ
اشْتَدْتُ ظَهْرِي إِلَى اللَّهِ حَسْبِيَ اللَّهُ قَالَ فَأَوْحَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ إِلَيْهِ
تَخْتَمُ بِهَذَا الْخَاتَمِ فَإِنِّي أَجْعَلُ النَّارَ عَلَيْكَ بَرْدًا وَسَلَامًا...

عیون اخبار الرضا (ع)، ج ۲، ص ۵۴

امام رضا (ع) می فرماید:
«نقش انگشتر حضرت آدم (ع)، " لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ
رَسُولُ اللَّهِ " بود و با همین انگشتر به زمین هبوط نمود. و
چون ابراهیم (ع) در منجنیق گذاشته شد جبرئیل (ع) [از
رفتار نمرودیان] غضبناک شد؛ به ابراهیم (ع) رو کرد و
گفت: " آیا تو را حاجتی هست؟ " گفت: " به تو، حاجتی
ندارم! " خداوند هم برای او انگشتری فرستاد که در آن
شش جمله بود: " لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ، لَا حَوْلَ وَلَا
قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، فَوَضْتُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ، اشْتَدْتُ ظَهْرِي إِلَى اللَّهِ،
حَسْبِيَ اللَّهُ " پس وحی فرمود که: «این انگشتر را در دست
نما؛ من هم آتش را بر تو سرد و ایمن می سازم!»

فصل دوم

ویژگی‌ها و خُلقیات پیامبر اعظم ﷺ

(۷)

قال الرضا عليه السلام:

قال رسول الله ﷺ أحسن الناس إيماناً أحسنهم خلقاً و أطفهم بأهلهم و أنا أطفكم بأهلي.

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۳۸

امام رضا علیه السلام می فرماید:

رسول خدا ﷺ فرمود: «مؤمن ترین مردم، خوش خلق ترین آنها و مهربان ترین آنها نسبت به خانواده اش است و من؛ مهربان ترین شما نسبت به خانواده ام هستم».

(۸)

عن علي بن موسى الرضا عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال:

... فقال كان رسول الله ﷺ فحماً مفحماً يتلأل وجهه تالؤ القمر ليلة البدر... يخطو تكفوفاً ويمشي هوناً ذريع المشية إذا مشى كأنما ينحط في صَبَبٍ وإذا التفت التفت جميعاً خافض الطرف نظره إلى الأرض أطول من نظره إلى السماء... يبدر من لقيه بالسلام... فقال كان [رسول الله ﷺ] ... طويل السكت [السكوت] لا يتكلم في غير حاجة يفتح الكلام و يختمه بأشداقه يتكلم بجوامع الكلم فصلاً لا فضول فيه ولا تقصير... قد ترك نفسه من ثلاث المراء والإكثار وما لا يعنيه... إذا تكلم أطرق جلساؤه.

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۳۱۵

امام رضا علیه السلام به نقل از اجدادشان علیهم السلام می فرماید:

«رسول خدا ﷺ با وقار و با عظمت بود، صورتش مانند ماه شب چهارده نورانی و درخشنده بود، هنگام راه رفتن پاهایش را از روی زمین بلند می کرد و با وقار و کمی تند قدم بر می داشت؛ گویا روی زمین شیب دار حرکت می کند. وقتی به سمتی نگاه می کرد؛ با تمام بدن بر می گشت، چشم های ایشان افتاده بود و بیشتر به زمین نگاه می کرد تا آسمان. با هر که روبرو می شد، اول او بود که سلام می کرد، بزرگ هر قومی را اکرام می نمود و بزرگ ترین مردم نزد او کسی بود که بیشتر در حق مردم مواسات و همراهی داشت... بیشتر اوقات خاموش بود و تنها موقع ضرورت و نیاز سخن می گفت. هنگام سخن گفتن از ابتدا تا پایان، آرام و شمرده سخن می گفت؛ سخنش جامع و بدون هرگونه تفصیل بی جا بود و همه ی مقصودش را می رساند. نفس خود را از سه چیز نگه می داشت؛ جدال [در کلام]، پُر حرفی و سخن بی فایده... وقتی حضرت سخن می گفت، همه مجذوب شده و لب فرو می بستند».

(۹)

عَنْ مُعَمَّرِ بْنِ خَلَادٍ قَالَ:

هَلَكَ مَوْلَى لِأَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا عليه السلام يُقَالُ لَهُ سَعْدٌ فَقَالَ أَشِيرُ عَلَى
بِرَجُلٍ لَهُ فَضْلٌ وَ أَمَانَةٌ فَقُلْتُ أَنَا أَشِيرُ عَلَيْكَ فَقَالَ شِبْهَ الْمُغْضَبِ
إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ كَانَ يَسْتَشِيرُ أَصْحَابَهُ ثُمَّ يَعِزُّ عَلَى مَا يُرِيدُ.

وسائل الشيعة، ج ۱۲، ص ۴۴

معمر بن خلاد می گوید:

خادمی از خدام امام رضا عليه السلام به نام سعد از دنیا رفت. حضرت عليه السلام به من فرمود: «اگر خادمی با فضل و امانتدار می شناسی به من معرفی کن!» به حضرت عليه السلام گفتم: «من به

شما معرفی کنم؟ (در حالی که شما به همه چیز علم و احاطه دارید!)» حضرت علیه السلام با حالتی شبیه عصبانیت فرمودند: «رسول خدا صلی الله علیه و آله هم با اصحابش مشورت می فرمود؛ آن گاه تصمیم می گرفت!»

(۱۰)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام قَالَ:
... فَقَالَ كَانَ دُخُولُهُ لِنَفْسِهِ مَأْذُونًا لَهُ فِي ذَلِكَ فَإِذَا أَوَى إِلَى مَنْزِلِهِ
جُزْأً دُخُولُهُ ثَلَاثَةَ أَجْزَاءٍ جُزْءٌ لِلَّهِ وَ جُزْءٌ لِأَهْلِهِ وَ جُزْءٌ لِنَفْسِهِ ثُمَّ جُزْأً
جُزْأُهُ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ النَّاسِ... وَ قَسَمَهُ عَلَى قَدْرِ فَضْلِهِمْ فِي الدِّينِ.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۳۱۵

امام رضا علیه السلام به نقل از اجدادشان علیهم السلام می فرماید:
«رسول خدا صلی الله علیه و آله با اشتیاق به منزل می رفت و در منزل،
وقت خود را به سه بخش تقسیم می نمود؛ بخشی برای
خدا، بخشی برای خانواده و بخشی برای خود؛ وقت
ویژه‌ی خودشان را نیز بین خود و مردم تقسیم می نمود و
وقت مربوط به عموم مردم را، به نسبت فضیلت در دین و
تقوای آن‌ها در بینشان تقسیم می نمود».

(۱۱)

عَنْ مُعَمَّرِ بْنِ خَلَادٍ قَالَ:
سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ عليه السلام فَقُلْتُ جُعِلْتُ فِدَاكَ الرَّجُلُ يَكُونُ مَعَ الْقَوْمِ
فَيَجْرِي بَيْنَهُمْ كَلَامٌ يَمْزَحُونَ وَ يَضْحَكُونَ فَقَالَ لَا بَأْسَ مَا لَمْ
يَكُنْ فَظَنَنْتُ أَنَّهُ عَنِ الْفُحْشِ ثُمَّ قَالَ إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله كَانَ يَأْتِيهِ
الْأَعْرَابِيُّ فَيَهْدِي لَهُ الْهَدِيَّةَ ثُمَّ يَقُولُ مَكَانَهُ أَعْطَانَا ثَمَنَ هَدِيَّتِنَا

فَيَضْحَكُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَكَانَ إِذَا اغْتَمَّ يَقُولُ مَا فَعَلَ الْأَعْرَابِيُّ
لَيْتَهُ أَتَانَا.

الكافي، ج ۲، ص ۶۶۳

معمر بن خلّاد می گوید:

از امام رضا علیه السلام سوال کردم: «فدايت شوم مردی با
عده‌ای هم صحبت می‌شود و در بین کلام، شوخی می‌کنند
و می‌خندند!» فرمود: «اشکالی ندارد...» سپس فرمود:
«بادیه‌نشینی خدمت رسول الله صلی الله علیه و آله می‌رسید، هدیه می‌آورد
و می‌گفت: "حالا در مقابل، پول هدیه‌ی ما را بدهید!!"
رسول خدا صلی الله علیه و آله می‌خندید و هرگاه دلگیر می‌شد، می‌فرمود:
"مرد اعرابی کجاست؟ کاش به ما سری بزند!"

(۱۲)

الرَّيَّانُ قَالَ:

سَمِعْتُ الرِّضَا علیه السلام يَقُولُ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِذَا وَجَّهَ جَيْشًا فَأَمَّهُمْ
أَمِيرٌ بَعَثَ مَعَهُمْ مِنْ ثِقَاتِهِ مَنْ يَتَجَسَّسُ لَهُ خَبْرَهُ.

بحار الأنوار، ج ۹۷، ص ۶۱

ریان می گوید:

از امام رضا علیه السلام شنیدم که می‌فرمود: «رسول خدا صلی الله علیه و آله
هرگاه لشکری آماده می‌کرد، برای آن فرماندهی قرار
می‌داد و نیز از بین افراد مورد اعتماد، کسی را می‌گماشت
که عملکرد را مخفیانه به ایشان گزارش کند.»

(۱۳)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا علیه السلام عَنْ آبَائِهِ علیهم السلام قَالَ:

... يُعْطَى كُلُّ جُلَسَاءِهِ نَصِيبَهُ وَلَا يَحْسَبُ أَحَدٌ مِنْ جُلَسَائِهِ أَنَّ أَحَدًا

أَكْرَمَ عَلَيْهِ مِنْهُ مَنْ جَالَسَهُ صَابِرَهُ حَتَّى يَكُونَ هُوَ الْمُنْصَرَفَ عَنْهُ
 مَنْ سَأَلَهُ حَاجَةً لَمْ يَرْجِعْ إِلَّا بِهَا أَوْ بِمَنْسُورٍ مِنَ الْقَوْلِ... مَجْلِسُهُ
 مَجْلِسُ حِلْمٍ وَ حَيَاءٍ وَ صِدْقٍ وَ أَمَانَةٍ وَ لَا تَرْفَعُ فِيهِ الْأَصْوَاتُ
 وَ لَا تُؤْبِنُ فِيهِ الْحُرْمُ وَ لَا تُنْشَى فَلَائِئُهُ مُتَعَادِلِينَ مُتَوَاصِلِينَ فِيهِ
 بِالتَّقْوَى مُتَوَاضِعِينَ يُوقِّرُونَ الْكَبِيرَ وَ يَرْحَمُونَ الصَّغِيرَ وَ يُؤَثِّرُونَ
 ذَا الْحَاجَةِ وَ يَحْفَظُونَ الْغَرِيبَ.

عیون اخبار الرضا (ع)، ج ۱، ص ۳۱۵

امام رضا (ع) از قول پدرانشان (علیهم السلام) می فرماید:
 «حضرت [رسول (ص) و آل (ع) و انبیا (ع)] با همنشینان به گونه ای رفتار
 می نمود که هیچ کس گمان نمی برد که دیگری نزد
 پیامبر (ص) گرامی تر از اوست. وقتی کسی همنشین ایشان
 بود، آنقدر صبر می کرد تا او بلند شود. هر کس از او
 حاجتی می خواست؛ یا حاجتش را بر می آورد یا با کلام
 دلنشین پیامبر (ص) قانع می شد. مجلس پیامبر (ص)؛ مجلس
 بردباری، حیا، صداقت و امانت بود؛ در این مجلس کسی
 صدایش را بلند نمی نمود، حریم کسی شکسته نمی شد،
 خطای کسی نزد دیگران بازگو نمی شد، بین آنها به عدالت
 رفتار می شد، ارتباطات آن حضرت (ص) با محوریت تقوی
 بود، همگی متواضع بودند، به بزرگ ترها احترام می شد، با
 کوچک ترها مهربان بودند، نیازمندان را بر خود مقدم، و
 رعایت حال غریب را می نمودند».

فصل سوّم

برخی معجزات پیامبر اعظم ﷺ

الف: قرآن

(۱۴)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:

... فَقَالَ هُوَ (الْقُرْآنُ) حَبْلُ اللَّهِ الْمَتِينُ وَ... الْمُؤَدَّى إِلَى الْجَنَّةِ وَ
الْمُنْجَى مِنَ النَّارِ لَا يَخْلُقُ مِنَ الْأَزْمِنَةِ وَلَا يَغْتُ عَلَى الْأَلْسِنَةِ
لَأَنَّهُ لَمْ يُجْعَلْ لَزَمَانٍ دُونَ زَمَانٍ بَلْ جُعِلَ دَلِيلَ الْبُرْهَانِ وَ حُجَّةً
عَلَى كُلِّ إِنْسَانٍ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ
تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ...

بحار الأنوار، ج ۸۹، ص ۱۴

امام رضا عليه السلام می فرماید:

«... قرآن کریم ریسمان محکم الهی و راهنمای بهشت و
نجات دهنده از آتش است، در گذر زمان کهنه نشده و در
زبان‌ها، به یاوه و سخن بیهوده تبدیل نمی‌شود؛ چون برای
زمان خاصی قرار داده نشده، بلکه حجت و دلیلی قاطع
است بر همه‌ی انسان‌ها که هیچ‌گاه باطل در او راه ندارد؛
نازل شده‌ای است از سوی خداوند حکیم...».

(۱۵)

فَقَالَ لَهُ أَبُو الْحَسَنِ عليه السلام:

إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى لَمَّا بَعَثَ مُوسَى عليه السلام كَانَ الْأَغْلَبُ عَلَى
أَهْلِ عَصْرِهِ السَّحَرِ فَأَتَاهُمْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ بِمَا لَمْ يَكُنْ فِي
وُسْعِ الْقَوْمِ مِثْلُهُ وَ بِمَا أَبْطَلَ بِهِ سِحْرَهُمْ وَ أَثْبَتَ بِهِ الْحُجَّةَ عَلَيْهِمْ
وَ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى بَعَثَ عِيسَى عليه السلام فِي وَقْتٍ ظَهَرَتْ فِيهِ
الزَّمَانَاتُ وَ احْتِاجَ النَّاسُ إِلَى الطَّبِّ فَأَتَاهُمْ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ
بِمَا لَمْ يَكُنْ عِنْدَهُمْ مِثْلُهُ وَ بِمَا أَحْيَا لَهُمُ الْمَوْتَى وَ أَبْرَأَ الْأَكْمَهَ
وَ الْأَبْرَصَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَ أَثْبَتَ بِهِ الْحُجَّةَ عَلَيْهِمْ وَ إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ

تَعَالَى بَعَثَ مُحَمَّدًا ﷺ فِي وَقْتٍ كَانَ الْأَغْلَبُ عَلَى أَهْلِ عَصْرِهِ
الْخُطْبَ وَالْكَلامَ... فَأَتَاهُمْ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَموَاعِظِهِ وَ
أَحْكَامِهِ مَا أَبْطَلَ بِهِ قَوْلَهُمْ وَاثْبَتَ بِهِ الْحُجَّةَ عَلَيْهِمْ.

بحار الأنوار، ج ۱۱، ص ۷۰

امام رضا (ع) می فرماید:

«خداوند تبارک و تعالی در شرایطی حضرت موسی (ع) را به
پیامبری برگزید که در میان مردم آن روزگار سحر و جادوگری
رایج بود؛ پس معجزه‌ای از سوی خدا برای آن‌ها رسید که شبیه
آن برایشان ممکن نبود و به واسطه‌ی آن معجزه، سحر آنان
باطل شد و حجت بر آن‌ها تمام گشت. همین‌طور خداوند
متعال حضرت عیسی (ع) را در زمانی به پیامبری مبعوث کرد
که در آن زمان بیماری‌های مزمن رواج یافته بود و مردم به طب
نیازمند بودند؛ پس حضرت عیسی (ع) به اذن الهی با معجزاتی
مثل زنده کردن مردگان و شفا دادن نابینایان و مبتلایان به پستی به
سوی مردم آن روزگار آمد تا حجت آنان تمام شود. و خداوند
تبارک و تعالی محمد ﷺ را در وقتی مبعوث کرد که روزگار
رواج خطابه و سخنوری بود...؛ پس او با کتاب خدای عزوجل
و مواعظ و احکامش مبعوث شد؛ کتابی که با آن، گفتار آن‌ها را
باطل و حجت الهی را بر آنان تمام کرد.»

(۱۶)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنْ أَبِيهِ (ع) قَالَ:
أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (ع) مَا بَالُ الْقُرْآنِ لَا يَزْدَادُ عَلَى النَّشْرِ
وَالدَّرْسِ إِلَّا غَضَاضَةً فَقَالَ لِأَنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَمْ يَجْعَلْهُ
لِزَمَانٍ دُونَ زَمَانٍ وَلَا لِنَاسٍ دُونَ نَاسٍ فَهُوَ فِي كُلِّ زَمَانٍ جَدِيدٌ
وَ عِنْدَ كُلِّ قَوْمٍ غَضٌّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ.

عیون الاخبار الرضا (ع)، ج ۲، ص ۸۷

امام رضا علیه السلام به نقل از پدر خود علیه السلام می فرماید:
مردی از امام صادق علیه السلام پرسید که: «چرا هر چقدر نشر
و تعلیم در قرآن کریم زیاد شود، [باز هم] تازه تر می شود؟
(و تکراری و کهنه نمی گردد؟)» [امام صادق علیه السلام] فرمود:
«چون خداوند متعال آن را برای زمان و افراد خاصی قرار
نداده (تا در زمانی دیگر کهنه و قدیمی به نظر آید)؛ پس
در هر زمانی جدید و نزد تمامی افراد، تازه است تا روز
قیامت».

(۱۷)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
مَنْ كَذَبَ بِالْمِعْرَاجِ فَقَدْ كَذَبَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ

صفات الشَّيعَةِ، ص ۵۰

امام رضا علیه السلام می فرماید:
«هر که معراج را تکذیب کند، رسول خدا صلی الله علیه و آله را تکذیب
نموده است».

(۱۸)

بِإِسْنَادِهِ قَالَ [الرِّضَا علیه السلام]:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى سَخَّرَ لِي الْبُرَاقَ وَهِيَ دَابَّةٌ مِنْ
دَوَابِّ الْجَنَّةِ لَيْسَتْ بِالْقَصِيرِ وَلَا بِالطَّوِيلِ فَلَوْ أَنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَذِنَ
لَهَا لَجَالَتِ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةُ فِي جَرِيَةٍ وَاحِدَةٍ وَهِيَ أَحْسَنُ الدَّوَابِّ
لُونًا.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۳۲

به اسناد نقل شده، امام رضا علیه السلام می فرماید:
رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «خداوند (در شب معراج) بُراق
را برای من مسخر نمود که از مرکب‌های بهشتی است؛...
اگر خداوند به او اذن دهد با یک حرکت دنیا و آخرت را
طی می کند...».

(۱۹)

عَنْ الرِّضَا علیه السلام عَنْ آبَائِهِ عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِمْ
أَجْمَعِينَ قَالَ:
دَخَلْتُ أَنَا وَفَاطِمَةُ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَوَجَدْتُهُ يَبْكِي بُكَاءً

شَدِيداً فَقُلْتُ فِدَاكَ أَبِي وَ أُمِّي يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الَّذِي أَبْكَاكَ؟
 فَقَالَ يَا عَلِيُّ لَيْلَةٌ أُسْرِيَ بِي إِلَى السَّمَاءِ رَأَيْتُ نِسَاءً مِنْ أُمَّتِي
 فِي عَذَابٍ شَدِيدٍ فَأَنْكَرْتُ شَأْنَهُنَّ فَبَكَيْتُ لِمَا رَأَيْتُ مِنْ شِدَّةِ
 عَذَابِهِنَّ وَ رَأَيْتُ امْرَأَةً مُعَلَّقَةً بِشَعْرِهَا يَغْلِي دِمَاعُ رَأْسِهَا وَ رَأَيْتُ
 امْرَأَةً مُعَلَّقَةً بِلِسَانِهَا وَ الْحَمِيمُ يُصَبُّ فِي حَلْقِهَا... وَ رَأَيْتُ امْرَأَةً
 تَأْكُلُ لَحْمَ جَسَدِهَا وَ النَّارُ تُوقَدُ مِنْ تَحْتِهَا... فَقَالَ يَا بُنَيَّتِي أَمَّا
 الْمُعَلَّقَةُ بِشَعْرِهَا فَإِنَّهَا كَانَتْ لَا تَغْطِي شَعْرَهَا مِنَ الرَّجَالِ وَ أَمَّا
 الْمُعَلَّقَةُ بِلِسَانِهَا فَإِنَّهَا كَانَتْ تُؤْذِي زَوْجَهَا... وَ أَمَّا الَّتِي كَانَتْ
 تَأْكُلُ لَحْمَ جَسَدِهَا فَإِنَّهَا كَانَتْ تُزَيِّنُ بَدَنَهَا لِلنَّاسِ... ثُمَّ قَالَ وَيْلٌ
 لِمَرْأَةٍ أَغْضَبَتْ زَوْجَهَا وَ طُوبَى لِمَرْأَةٍ رَضِيَ عَنْهَا زَوْجُهَا.

عبود الاخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۱۰

امام رضا علیه السلام از پدران گرامی شان علیه السلام، از امیر مؤمنان علیه السلام
 نقل کرد که فرمود:

روزی من و فاطمه علیها السلام به نزد رسول خدا ﷺ رفتیم،
 ایشان را در حالی یافتیم که سخت می گریست. من عرض
 کردم: «پدر و مادرم فدایت یا رسول الله! چه باعث شده که
 شما این چنین گریه کنید؟» در پاسخ فرمودند: «ای علی!
 شبی که مرا به آسمان بردند (شب معراج) زنانی از ائمه را
 در عذابی شدید دیدم و آن وضع برای من بسیار سخت
 بود؛ گریه ام از سختی عذاب آنان است که به چشم خویش
 دیدم؛ زنی را دیدم که به مویش در دوزخ آویخته بود و
 مغز سر او می جوشید، زن دیگری را دیدم که به زبانش
 در جهنم آویزان بود و آتش در حلقوم او می ریختند...،
 دیگری را دیدم که گوشت بدن خویش را می خورد و
 آتش در زیر او شعله می کشید!»... رسول خدا ﷺ فرمود:

«ای دختر عزیزم! اما آن زنی که به موی سرش در آتش
آویزان بود؛ فردی بود که موی سر خویش را از نامحرمان
نمی‌پوشانید. آن زنی که به زبانش آویخته بود؛ کسی بود
که با زبانش، شوهر خویش را آزار می‌داد... آن زنی که
گوشت بدن خویش را می‌خورد؛ کسی بود که خود را
برای نامحرمان زینت می‌کرد». آن‌گاه فرمود: «وای بر زنی
که شوهر خویش را غضبناک کند و خوشا به حال بانویی
که شوهرش از او راضی باشد!»

فصل چہارم

حقوق پیامبر اعظم ﷺ بر مسلمانان

(۲۰)

ثُمَّ قَالَ أَبُو الْحَسَنِ عليه السلام حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ جَدِّي عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عليهما السلام قَالَ:

...قَالَ اجْتَمَعَ الْمُهَاجِرُونَ وَالْأَنْصَارُ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وسلم فَقَالُوا: إِنَّ لَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَثُونَةً فِي نَفَقَتِكَ وَفِيْمَنْ يَأْتِيكَ مِنَ الْوُفُودِ وَهَذِهِ أَمْوَالُنَا مَعَ دِمَائِنَا فَاحْكُمْ فِيهَا بَارًّا مَاجُورًا أَعْطِ مَا شِئْتَ وَامْسِكْ مَا شِئْتَ مِنْ غَيْرِ حَرَجٍ. قَالَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ عَلَيْهِ الرُّوحَ الْأَمِينَ عليه السلام فَقَالَ يَا مُحَمَّدُ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ يَعْنِي أَنْ تُؤَدُّوا قَرَابَتِي مِنْ بَعْدِي...

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۲۳۵

امام رضا عليه السلام به نقل از پدران گرامی شان عليهم السلام، از امام حسین عليه السلام نقل کرد که فرمود:

مهاجرین و انصار نزد رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم جمع شدند و گفتند: «ای رسول خدا! شما مخارجی دارید؛ برای نفقه و کسانی که به شما مراجعه می کنند؛ این جان و مال ما در اختیار شماست؛ آنچه می خواهید نگه دارید و آنچه می خواهید عطا کنید؛ بدون هیچ منع و محدودیتی!» پس خداوند متعال جبرئیل عليه السلام را نازل کرد و به پیغمبر صلى الله عليه وآله وسلم گفت: « بگو: من در مقابل رسالتم از شما پاداشی نمی خواهم؛ مگر دوستی نزدیکانم (اهل بیتم)»^۱ یعنی دوستی بستگانم بعد از من.

(۲۱)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليهما السلام قَالَ:
جَاءَ أَغْرَابِيٌّ إِلَى النَّبِيِّ صلى الله عليه وآله وسلم ... فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلْ لِلْجَنَّةِ مِنْ

ثَمَنٍ قَالَ نَعَمْ قَالَ مَا ثَمَنُهَا قَالَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَقُولُهَا الْعَبْدُ مُخْلِصًا
بِهَا قَالَ وَ مَا إِخْلَاصُهَا قَالَ الْعَمَلُ بِمَا بُعِثْتُ بِهِ فِي حَقِّهِ وَ حُبُّ
أَهْلِ بَيْتِي قَالَ فَذَكَ أَبِي وَ أُمِّي وَ إِنَّ حُبَّ أَهْلِ الْبَيْتِ لَمِنْ حَقِّهَا
قَالَ إِنَّ حُبَّهُمْ لَأَعْظَمُ حَقِّهَا

مستدرک الوسائل، ج ۵، ص ۳۵۹

امام رضا علیه السلام می فرماید:

یکی از اعراب بادیه نشین از رسول خدا صلی الله علیه و آله سوال
کرد که: «آیا برای رفتن به بهشت بهایی باید پرداخت؟»
حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمود: «بله، بهایش گفتن «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»
است؛ با اخلاص!» عرض کرد: «اخلاصش در چیست؟»
فرمود: «در عمل به آنچه مبعوث شدم به آن، آن گونه که
حق آن است و محبت اهل بیتم». گفت: «پدر و مادرم به
فدایت! حب اهل بیت از حقوق لا اله الا الله است؟» فرمود:
«دوستی با اهل بیت علیهم السلام، بزرگ ترین حق آن است».

(۲۲)

و بِهَذَا الْإِسْنَادِ عَنْ عَلِيٍّ عليه السلام عَنِ النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله:
أَنَّهُ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ «فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ» قِيلَ:
يَا رَسُولَ اللَّهِ مَنْ أَصْحَابُ النَّارِ قَالَ: مَنْ قَاتَلَ عَلِيًّا بَعْدِي، فَأُولَئِكَ
[هُمْ] أَصْحَابُ النَّارِ مَعَ الْكُفَّارِ فَقَدْ كَفَرُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ، أَلَا وَإِنَّ
عَلِيًّا بَضْعَةٌ مِنِّي فَمَنْ حَارَبَهُ فَقَدْ حَارَبَنِي وَ أَسْخَطَ رَبِّي...

بحار الأنوار، ج ۲۷، ص ۲۰۳

امام رضا علیه السلام به نقل از امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:
پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله آیه ی "فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ" را قرائت نمودند. از ایشان پرسیده شد: «ای
رسول خدا! چه کسانی اصحاب آتش هستند؟» حضرت صلی الله علیه و آله

فرمود: «کسانی که بعد از من با علی علیه السلام بجنگند، همراه کفار در زمره‌ی اصحاب آتش هستند؛ چرا که آنان حق را با آن که واضح بود پوشاندند! بدانید که علی علیه السلام پاره‌ی تن من است؛ هر که با او به جنگ برخیزد با من جنگیده و خداوند را خشمناک نموده است!»

(۲۳)

قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرَّضَا عليه السلام:

قَالَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وآله وسلم: مَنْ أَبْغَضَ أَهْلَ بَيْتِي وَ عِثْرَتِي لَمْ يَرِنِي وَ لَمْ أَرَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ قَالَ صلى الله عليه وآله وسلم إِنَّ فِيكُمْ مَنْ لَا يَرَانِي بَعْدَ أَنْ يُفَارِقَنِي...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۱۱۵

امام رضا علیه السلام می فرماید:

رسول اکرم صلى الله عليه وآله وسلم فرمود: «کسی که به اهل بیت و خانواده‌ی من ظلم کند؛ در قیامت مرا نخواهد دید و من هم او را نخواهم دید. همانا در بین شما کسانی هستند که بعد از مرگ، مرا نخواهند دید!»

(۲۴)

وَ بِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وسلم: حُرِّمَتِ الْجَنَّةُ عَلَى مَنْ ظَلَمَ أَهْلَ بَيْتِي - وَ عَلَى مَنْ قَاتَلَهُمْ وَ عَلَى الْمُعِينِ عَلَيْهِمْ وَ عَلَى مَنْ سَبَّهُمْ - أُولَئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَ لَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَ لَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ لَا يُزَكِّيهِمْ وَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ.

صحيفة الرضا، ص ۴۹

به اسناد نقل شده، امام رضا علیه السلام می فرماید:

رسول اکرم صلى الله عليه وآله وسلم فرمود: «بهشت بر کسی که به

اهل بيت من عليه السلام ظلم کند و با آنها به جنگ برخیزد و به دشمنان آنها یاری رسانده و یا آنها را دشنام دهد، حرام شده است. این است تفسیر آیه [ای که می فرماید]: "آنها بهره ای در آخرت نخواهند داشت؛ و خداوند با آنها سخن نمی گوید و به آنان در قیامت نمی نگرَد و آنها را (از گناه) پاک نمی سازد؛ و عذاب دردناکی برای آنهاست".^۱

(۲۵)

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَعْبُدٍ عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام قَالَ: النَّظَرُ إِلَى ذُرِّيَّتِنَا عِبَادَةٌ قُلْتُ النَّظَرُ إِلَى الْأَيْمَةِ مِنْكُمْ أَوِ النَّظَرُ إِلَى ذُرِّيَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: بَلِ النَّظَرُ إِلَى جَمِيعِ ذُرِّيَةِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِبَادَةٌ مَا لَمْ يُفَارِقُوا مِنْهَا جَهْ وَلَمْ يَتَلَوُّوا بِالْمَعَاصِي.

وسائل الشيعة، ج ۱۲، ص ۳۱۱

از امام رضا عليه السلام منقول است که می فرماید:

«نگاه کردن به ذریه ی (فرزندان) ما عبادت است». راوی گفت: «نگاه کردن به امامان یا (همه ی) ذریه ی پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ؟» حضرت عليه السلام فرمود: «نگاه کردن به تمامی ذریه ی (نسل) پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عبادت است؛ تا آن که از راه پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خارج نشده و به معاصی آلوده نگردند!»

(۲۷)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام عَنْ أَبِيهِ عليه السلام عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام

عَنْ عَلِيٍّ عليه السلام قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله أَرْبَعَةٌ أَنَا الشَّفِيعُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ... مُعِينُ أَهْلِ بَيْتِي وَالْقَاضِي لَهُمْ حَوَائِجَهُمْ عِنْدَ مَا اضْطَرُّوا إِلَيْهِ وَالْمُحِبُّ لَهُمْ بِقَلْبِهِ وَلِسَانِهِ وَالِدَّافِعُ عَنْهُمْ بِيَدِهِ.

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۲۵۹

امام رضا عليه السلام به نقل از اجداد طاهرينشان عليهم السلام از امير المؤمنين؛ علی عليه السلام می فرماید:

رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود: «روز قیامت، من شفیع چهار گروه هستم: کمک کننده به اهل بیت، برآورنده ی حاجت های ایشان آن گاه که نیاز به آن پیدا کنند، آن که به قلب و زبان، آنان را دوست بدارد و کسی که با توان خود از آن ها دفاع کند».

(۲۷)

قَالَ الرَّضَا عليه السلام:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله تُحْشَرُ ابْنَتِي فَاطِمَةُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَعَهَا ثِيَابٌ مَصْبُوغَةٌ بِالِدِّمَاءِ تَتَعَلَّقُ بِقَائِمَةٍ مِنْ قَوَائِمِ الْعَرْشِ تَقُولُ يَا أَحْكَمَ الْحَاكِمِينَ أَحْكُمْ بَيْنِي وَبَيْنَ قَاتِلِ وَلَدِي قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله وَيَحْكُمُ اللَّهُ لِابْنَتِي وَرَبِّ الْكَعْبَةِ.

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۹

امام رضا عليه السلام می فرماید:

پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله فرمود: «روز قیامت دخترم فاطمه عليها السلام محشور می شود و همراه او لباس هایی آغشته به خون است؛ می گوید ای احکم الحاکمین! بین من و قاتل فرزندانم حکم فرما!» رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمودند: «قسم به

خدای کعبه! به نفع دخترم حکم می شود! (و ظالمین به دخترم و فرزندانش محکوم و مجازات می شوند)».

(۲۸)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: قَالَ وَ عَزَّةَ رَبِّي إِنَّ جَمِيعَ أُمَّتِي لَمَوْقُوفُونَ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ مَسْئُولُونَ عَنْ وَلايَتِهِ وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ
قِفُّهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ...

مسند الامام الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۳۵۳

امام رضا عليه السلام می فرماید:
پیامبر اکرم ﷺ فرمود: «قسم به عزت خداوند! روز قیامت همه‌ی ائمتن نگه داشته شده و از آنها در مورد "ولایت علی علیه السلام" سوال می شود و [این] همان قول خداوند است که فرمود: «آنان را نگه دارید! آنها مسئولند (آنها را نگه دارید، که باید بازپرسی شوند)»^۱.

(۲۹)

وَ بِإِسْنَادِهِ قَالَ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْوَيْلُ لِظَالِمِي أَهْلِ بَيْتِي عَذَابُهُمْ مَعَ الْمُتَنَافِقِينَ
فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ.

صحيفة الرضا، ص ۵۸

به اسناد نقل شده، امام رضا عليه السلام می فرماید:
پیامبر اکرم ﷺ فرمود: «وای بر ظالمین اهل بیت من! عذاب آنها با منافقین و در درک اسفل جهنم است!»

(۳۰)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله: مَنْ اضْطَنَعَ صَنِيعَةً إِلَى وَاحِدٍ مِنْ وَلَدِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ وَلَمْ يُجَازِهِ عَلَيْهَا فَأَنَا أُجَازِيهِ غَدًا إِذَا لَقَيْنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

صحيفة الرضا، ص ۸۶

به اسناد نقل شده، امام رضا عليه السلام می فرماید:

امام علی عليه السلام از قول رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود: «هر کس برای فردی از فرزندان عبدالمطلب کاری انجام دهد و برای آن مزدی دریافت نکند؛ فردای قیامت، هنگام ملاقات با من، من مزد او را می دهم!»

(۳۱)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وآله اشْتَدَّ غَضَبُ اللَّهِ وَغَضَبُ رَسُولِهِ عَلَى مَنْ أَهْرَقَ دَمَ ذُرِّيَّتِي - أَوْ آذَانِي فِي عِثْرَتِي.

صحيفة الرضا، ص ۶۲

به اسناد نقل شده، امام رضا عليه السلام می فرماید:

پیامبر اکرم صلى الله عليه وآله فرمود: «غضب خداوند و رسول او بر کسی که خون ذریه‌ی مرا بریزد یا عترتم را آزار دهد، شدت می گیرد!»

(۳۲)

... عَنْ جَابِرِ بْنِ يَزِيدَ الْجُعْفِيِّ قَالَ سَمِعْتُ جَابِرَ بْنَ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيَّ يَقُولُ:

لَمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَى نَبِيِّهِ ﷺ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ عَرَفْنَا
اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَمَنْ أُولِيَ الْأَمْرِ الَّذِينَ قَرَنَ اللَّهُ طَاعَتَهُم بِطَاعَتِهِ فَقَالَ
هُمْ خُلَفَائِي يَا جَابِرُ وَأَئِمَّةُ الْمُسْلِمِينَ بَعْدِي أَوْلَهُمْ عَلَى بَنِي أَبِي
طَالِبٍ عَلَيْهِمَا ثُمَّ الْحَسَنُ ثُمَّ الْحُسَيْنُ ثُمَّ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ ثُمَّ مُحَمَّدٌ
بْنُ عَلِيٍّ الْمَعْرُوفُ فِي التَّوْرَةِ بِالْبَاقِرِ عَلَيْهِمَا وَ سَتَدْرِكُهُ يَا جَابِرُ فَإِذَا
لَقِيْتَهُ فَأَقْرِئْهُ مِنِّي السَّلَامَ ثُمَّ الصَّادِقُ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ ثُمَّ مُوسَى
بْنُ جَعْفَرٍ ثُمَّ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى ثُمَّ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ ثُمَّ عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ
ثُمَّ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ ثُمَّ سَمِيُّ وَ ذُو كُنْيَتِي حُجَّةُ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ وَ
بَقِيَّتُهُ فِي عِبَادِهِ مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ ذَلِكَ الَّذِي يَغِيبُ
عَنْ شِيعَتِهِ وَأَوْلِيَائِهِ غَيْبَةً لَا يَنْبُتُ فِيهَا عَلَى الْقَوْلِ بِإِمَامَتِهِ إِلَّا مَنْ
امْتَحَنَ اللَّهُ قَلْبَهُ لِلْإِيمَانِ.

أعلام الوری، ص ۳۹۷

... جابر انصاری می گوید:

چون خداوند متعال بر پیامبرش آیهی «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ» را
نازل نمود، گفتیم: «ای رسول خدا! ما خدا و رسولش را
می شناسیم؛ ولی الامر چه کسانی هستند که خدا اطاعت
آنها را قرین اطاعت خود نموده است؟» رسول خدا ﷺ
فرمود: «ای جابر! آنها جانشینان من و امامان مسلمین بعد
از من هستند؛ اولین ایشان علی بن ابیطالب علیه السلام است،
سپس حسن، سپس حسین، سپس علی پسر حسین، سپس
محمد پسر علی علیه السلام که در تورات به باقر معروف است؛
و تو ای جابر! او را خواهی دید؛ وقتی با او ملاقات نمودی
سلام مرا به او برسان! - سپس صادق؛ جعفر پسر محمد،
سپس محمد پسر جعفر، سپس علی پسر موسی و سپس

محمد پسر علی علیه السلام، سپس همنام من که دو کنیه‌ی من را دارد؛ حجة الله فی ارضه (حجت خدا در روی زمین) و بقیة الله فی عباده (ذخیره‌ی خدا در بین بندگان)، فرزند حسن بن علی علیه السلام. او کسی است که... از شیعیان و مؤمنین به ولایتش غایب می‌شود، غیبتی که کسی بر ایمان به ولایت و امامتش پایدار نخواهد ماند؛ مگر کسی که خداوند دلش را برای ایمان آزموده باشد».

(۳۳)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عليه السلام عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عليه السلام قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم: يَا عَلِيُّ، خَلَقَ النَّاسَ مِنْ شَجَرٍ شَتَّى وَخُلِقْتُ أَنَا وَأَنْتَ مِنْ شَجَرَةٍ وَاحِدَةٍ، أَنَا أَصْلُهَا وَأَنْتَ فَرْعُهَا وَالْحَسَنُ وَالْحُسَيْنُ أَغْصَانُهَا وَشِيعَتُنَا وَرَقُّهَا فَمَنْ تَعَلَّقَ بِغُصْنٍ مِنْ أَغْصَانِهَا أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ.

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۷۳

امام رضا عليه السلام به نقل از پدران خود علیهم السلام می‌فرماید: از امیرالمؤمنین عليه السلام؛ علی عليه السلام می‌فرماید:

رسول خدا صلى الله عليه وسلم به من فرمود: «ای علی! مردم از درختان مختلف آفریده شدند و من و تو از درختی واحد آفریده شدیم که من اصل آن، تو فرع آن، حسن و حسین شاخه‌های آن و شیعیان ما برگ‌های آن هستند. خداوند کسی را که به شاخه‌ای از شاخه‌های آن چنگ زند، وارد بهشت خواهد نمود».

(۳۴)

رَوَوْا عَنْ أَبِي عَبَّاسٍ قَالَ:

...قَدِمَ يَهُودِيٌّ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ... الى ان قال... يَا مُحَمَّدُ
فَاخْبِرْنِي عَنْ وَصِيكَ مَنْ هُوَ فَمَا مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا وَ لَهُ وَصِيٌّ وَ
إِنَّ نَبِيَّنَا مُوسَى بْنُ عِمْرَانَ ؑ أَوْصَى إِلَى يُوشَعَ بْنِ نُونٍ فَقَالَ
نَعَمْ إِنَّ وَصِيَّيَّ وَ الْخَلِيفَةَ مِنْ بَعْدِي عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ وَ بَعْدَهُ
سِبْطَايَ الْحَسَنُ ثُمَّ الْحُسَيْنُ تَتْلُوهُ تِسْعَةً مِنْ صُلْبِ الْحُسَيْنِ أُمِّمَةً
أَبْرَارًا قَالَ يَا مُحَمَّدُ فَسَمِّهُمْ لِي قَالَ نَعَمْ إِذَا مَضَى الْحُسَيْنُ فَأَبْنُوهُ
عَلِيٌّ فَإِذَا مَضَى عَلِيُّ فَأَبْنُوهُ مُحَمَّدٌ فَإِذَا مَضَى مُحَمَّدٌ فَأَبْنُوهُ جَعْفَرُ
فَإِذَا مَضَى جَعْفَرُ فَأَبْنُوهُ مُوسَى فَإِذَا مَضَى مُوسَى فَأَبْنُوهُ عَلِيُّ فَإِذَا
مَضَى عَلِيُّ فَأَبْنُوهُ مُحَمَّدٌ فَإِذَا مَضَى مُحَمَّدٌ فَأَبْنُوهُ عَلِيُّ فَإِذَا مَضَى
عَلِيُّ فَأَبْنُوهُ الْحَسَنُ فَإِذَا مَضَى الْحَسَنُ فَبَعْدَهُ ابْنُهُ الْحُجَّةُ بْنُ الْحَسَنِ
بْنِ عَلِيٍّ فَهَذِهِ اثْنَا عَشَرَ إِمَامًا عَلَى عَدَدِ نُقَبَاءِ بَنِي إِسْرَائِيلَ قَالَ
فَأَيْنَ مَكَانُهُمْ فِي الْجَنَّةِ قَالَ مَعِيَ فِي دَرَجَتِي قَالَ أَشْهَدُ أَنْ لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَنَّكَ رَسُولُ اللَّهِ وَ أَشْهَدُ أَنَّهُمُ الْأَوْصِيَاءُ بَعْدَكَ...

بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۲۸۳

از ابی عباس روایت شده است:

فردی یهودی خدمت رسول خدا ﷺ رسید و گفت: «ای
محمد! مرا خبر ده که وصی تو کیست؟ هیچ پیامبری بدون
وصی نیست؛ حضرت موسی ؑ، پیامبر ما یوشع بن نون ؑ را
وصی قرار داد». حضرت فرمودند: «بله! وصی و جانشین
من علی بن ابیطالب ؑ است و بعد از او فرزندانم
حسن ؑ و حسین ؑ و پس از او، نه تن از صُلب
حسین ؑ خواهند بود؛ که امامانی نیکوکارند!»

یهودی گفت: «ای محمد! آنان را برایم نام ببر!» فرمود:
«پس از حسین، پسرش علی و پس از علی، پسرش محمد
و پس از محمد، پسرش جعفر و پس از جعفر، پسرش

موسی و پس از موسی، پسرش علی و پس از علی، پسرش محمد و پس از محمد، پسرش علی و پس از علی، پسرش حسن و بعد از او، حجة بن الحسن علیه السلام؛ ایشان دوازده امام به عدد نقباء بنی اسرائیل اند». یهودی گفت: «موقعیتشان در بهشت چگونه است؟» حضرت صلی الله علیه و آله فرمود: «با من و در درجه‌ی من هستند». مرد یهودی گفت: «شهادت می‌دهم که معبودی جز خدای یگانه نیست و تو فرستاده‌ی خدایی و شهادت می‌دهم که ایشان اوصیای بعد از تو هستند!»

(۳۵)

حَدَّثَنَا أَبِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ أَحْمَدَ الْمَالِكِيُّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَبِي مَحْمُودٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرُّضَا عَنْ أَبِيهِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عليه السلام قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: يَا عَلِيُّ أَنْتَ الْمَظْلُومُ مِنْ بَعْدِي فَوَيْلٌ لِمَنْ ظَلَمَكَ وَاعْتَدَى عَلَيْكَ وَطُوبَى لِمَنْ تَبِعَكَ... يَا عَلِيُّ أَنْتَ سَيِّدُ هَذِهِ الْأُمَّةِ بَعْدِي وَأَنْتَ إِمَامُهَا وَخَلِيفَتِي عَلَيْهَا مَنْ فَارَقَكَ فَارَقَنِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمَنْ كَانَ مَعَكَ كَانَ مَعِيَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَا عَلِيُّ أَنْتَ أَوَّلُ مَنْ آمَنَ بِي وَصَدَّقَنِي وَأَنْتَ أَوَّلُ مَنْ أَعَانَنِي عَلَى أَمْرِي وَجَاهَدَ مَعِيَ عَدُوِّي وَأَنْتَ أَوَّلُ مَنْ صَلَّى مَعِيَ وَالنَّاسُ يَوْمَئِذٍ فِي غَفْلَةٍ الْجَهَالَةِ... وَإِنَّ رَبِّي عَزَّوَجَلَّ أَقْسَمَ بِعِزَّتِهِ أَنَّهُ لَا يَجُوزُ عَقَبَةُ الصِّرَاطِ إِلَّا مَنْ مَعَهُ بَرَاءَةٌ بِلَايَتِكَ وَوَلَايَةِ الْأَئِمَّةِ مِنْ وَلَدِكَ وَأَنْتَ أَوَّلُ مَنْ يَرِدُ حَوْضِي تَسْقَى مِنْهُ أَوْلِيَائِكَ وَتَذُودُ عَنْهُ أَعْدَاءُكَ وَأَنْتَ صَاحِبِي إِذَا قُمْتُ الْمَقَامَ الْمُحْمُودَ تُشَفِّعُ لِمُحِبِّينَا فَتُشَفِّعَ فِيهِمْ وَأَنْتَ أَوَّلُ مَنْ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ

وَبَيْدِكَ لَوَائِي...

عیون اخبار الرضا (ع)، ج ۱، ص ۳۰۳

امام رضا (ع) به نقل از امام حسین (ع) می فرماید:
 رسول خدا (ص) به امیرالمؤمنین؛ علی (ع) فرمود: «ای علی!
 بعد از من به تو ستم خواهد شد؛ وای بر کسی که به تو ظلم
 کند و به حق تو تجاوز نماید و خوشا به حال کسی که از
 تو تبعیت کند! ای علی! تو آقای این امت و امام و جانشین
 بعد از من هستی؛ هر که از تو جدا شود، روز قیامت از
 من جدا خواهد بود و کسی که با تو باشد، روز قیامت با
 من خواهد بود. ای علی! تو اولین کسی هستی که به من
 ایمان آورد؛ مرا تصدیق نمود؛ کمک کارم بود و با من جهاد
 نمود. تو اولین کسی هستی که با من نماز خواند؛ در زمانی
 که مردم در نادانی و جهالت به سر می بردند. قسم به عزت
 خداوند! که هیچ کس از صراط نخواهد گذشت مگر این که
 همراه او سند ایمان به ولایت تو و امامان از اولاد تو باشد.
 تو اول کسی هستی که بر حوض من وارد می شوی و از
 آن، مؤمنین به ولایت خود را سیراب می کنی و دشمنانت
 را محروم می سازی. تو همراهم خواهی بود وقتی که در
 مقام محمود می ایستم و شفاعت می کنی برای دوستانمان
 و از آن ها دستگیری می شود، تو اولین کسی هستی که وارد
 بهشت می شوی و پرچم من به دست تو خواهد بود».

(۳۶)

حَدَّثَنَا أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا، عَنْ أَبِيهِ مُوسَى بْنِ
 جَعْفَرٍ، عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ
 عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ
 أَبِي طَالِبٍ (ع)، قَالَ:

قَالَ لِيَ النَّبِيُّ ﷺ: أَنَا مَدِينَةُ الْعِلْمِ وَأَنْتَ الْبَابُ، وَكَذَبَ مَنْ زَعَمَ أَنَّهُ يَصِلُ إِلَى الْمَدِينَةِ لَا مِنْ قِبَلِ الْبَابِ.

بحار الأنوار، ج ۴۰، ص ۲۰۷

امام رضا علیه السلام از پدران خود علیهم السلام نقل می کند که امیرالمومنین علیه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله به من فرمود: «من شهر علم هستم و تو دروازه‌ی آن؛ دروغ پنداشته کسی که گمان کند به شهر می رسد جز از دروازه‌ی آن».

(۳۷)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَقُومَ قَائِمٌ لِلْحَقِّ مِنَّا وَذَلِكَ حِينَ يَأْذَنُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ لَهُ وَمَنْ تَبِعَهُ نَجَا وَمَنْ تَخَلَّفَ عَنْهُ هَلَكَ اللَّهُ اللَّهُ عِبَادَ اللَّهِ فَأَتَوْهُ وَلَوْ عَلَى الثَّلَجِ فَإِنَّهُ خَلِيفَةُ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَخَلِيفَتِي.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۵۹

به اسناد نقل شده، امام رضا علیه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: «قیامت بر پا نمی شود؛ جز این که برپا دارنده‌ی حق (مهدی علیه السلام) که از ما است قیام کند و ظهورش زمانی است که خدا اجازه دهد. پیروان او نجات یافته و مخالفینش هلاک خواهند شد. خدا را! خدا را! بندگان خدا! به او پیوندید؛ گرچه بر روی برف باشد! همانا او خلیفه‌ی خدا و جانشین من است»

(۳۸)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِي قَوْلِ اللَّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى «يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ
أُنَاسٍ بِإِمَامِهِمْ» قَالَ يُدْعَى كُلُّ قَوْمٍ بِإِمَامٍ زَمَانِهِمْ وَكِتَابِ اللَّهِ
وَسُنَّةِ نَبِيِّهِمْ.

صحيفة الرضا، ص ۴۹

به اسناد نقل شده، امام رضا (علیه السلام) می فرماید:
رسول خدا ﷺ در توضیح قول خدای تعالی که
می فرماید: «(به یاد آورید) روزی را که هر گروهی را به
پیشوایان می خوانیم»^۱ فرمود: «هر قومی به امام زمان خود
و کتاب خداوند و سنت پیامبر خود فرا خوانده می شوند».

(۳۹)

قَالَ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:
قَالَ النَّبِيُّ ﷺ: النُّجُومُ أَمَانٌ لِأَهْلِ السَّمَاءِ وَ أَهْلُ بَيْتِي عَلَيْهِ السَّلَامُ أَمَانٌ
لِأَهْلِ الْأَرْضِ...

مسند الامام الرضا (علیه السلام)، ج ۱، ص ۱۰۶

امام رضا (علیه السلام) می فرماید:
رسول خدا ﷺ فرمود: «ستارگان، مایه ی امنیت اهل
آسمانند و اهل بیت (علیهم السلام) من، مایه ی امنیت امت من!»

فصل ششم

تبیین جایگاه شیعیان در کلام پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم

(۴۰)

قَالَ الرَّضَا عليه السلام:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم: تُوَضَّعُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَنَابِرُ حَوْلَ الْعَرْشِ لِشِيعَتِي وَشِيعَةِ أَهْلِ بَيْتِي الْمُخْلِصِينَ فِي وَلَايَتِنَا وَ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ هَلُمُّوا يَا عِبَادِي إِلَيَّ لِأَنْشُرَ عَلَيْكُمْ كَرَامَتِي فَقَدْ أُودِيتُمْ فِي الدُّنْيَا.

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۶۰

امام رضا عليه السلام می فرماید:

رسول خدا صلى الله عليه وسلم فرمود: «روز قیامت منبرهایی پیرامون عرش برای شیعیان من و شیعیان اهل بیتم که در ولایت ما اخلاص دارند، نهاده می شود و خداوند عزوجل می فرماید: "ای بندگانم! بیایید تا کرامتم را بر شما بگسترانم؛ که شما در دنیا اذیت شده اید!"»

(۴۱)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عليه السلام عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام:

عَنِ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم عَنْ جَبْرِئِيلَ عَنْ مِيكَائِيلَ عَنْ إِسْرَافِيلَ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى جَلَّ جَلَالُهُ أَنَّهُ قَالَ أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا خَلَقْتُ الْخَلْقَ بِقُدْرَتِي... لَا أَقْبَلُ عَمَلَ عَامِلٍ مِنْهُمْ إِلَّا بِالْإِذْنِ بِوَلَايَتِهِ مَعَ نُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ رَسُولِي وَهُوَ يَدِي الْمَبْسُوطَةُ عَلَى عِبَادِي وَهُوَ النِّعْمَةُ الَّتِي أَنْعَمْتُ بِهَا عَلَى مَنْ أَحَبَّهُ مِنْ عِبَادِي فَمَنْ أَحَبَّهُ مِنْ عِبَادِي وَتَوَلَّيْتُهُ عَرَفْتُهُ وَوَلَايَتُهُ وَمَعْرِفَتُهُ وَمَنْ أَبْغَضْتُهُ مِنْ عِبَادِي أَبْغَضْتُهُ لِعُدُولِهِ عَنْ مَعْرِفَتِهِ وَوَلَايَتِهِ فَبِعِزَّتِي حَلَفْتُ وَبِجَلَالِي قَسَمْتُ إِنَّهُ لَا يَتَوَلَّى عَلِيًّا عَبْدٌ مِنْ عِبَادِي إِلَّا زَحَزَحْتُهُ عَنِ النَّارِ وَأَدْخَلْتُهُ الْجَنَّةَ وَلَا يُبْغِضُهُ عَبْدٌ مِنْ عِبَادِي وَيَعْدِلُ عَنْ وَلَايَتِهِ إِلَّا أَبْغَضْتُهُ وَأَدْخَلْتُهُ النَّارَ وَبُئْسَ الْمَصِيرُ.

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۲، ص ۴۹

امام رضا (علیه السلام) از قول پدران خود (علیهم السلام) می فرماید:
 رسول خدا (صلی الله علیه و آله) از قول جبرئیل (علیه السلام) و او از قول
 میکائیل (علیه السلام) و او از قول اسرافیل (علیه السلام) فرمود که خداوند
 متعال می فرماید: «من، الله هستم که معبودی جز من
 نیست؛ آفریدگان را با قدرتم آفریدم... من عمل کسی
 را نمی پذیرم مگر به اقرار به ولایت علی همراه با نبوت
 رسولم؛ محمد. او (علی (علیه السلام)) دست من است که به سوی
 بندگانم دراز شده است و نعمتی است که هر کس از
 بندگانم را که بخواهم از آن بهره مند می کنم. پس هر کدام
 از بندگانم را که دوست داشته باشم؛ ولایت و معرفت
 او را به او می شناسانم و بر هر کدام از بندگانم که غضب
 نمایم؛ به خاطر رویگردانی آن بنده از معرفت و ولایت او
 (علی (علیه السلام)) است. پس قسم یاد می کنم به عزت و جلالم! که
 هیچ کدام از بندگانم ولایت علی را نمی پذیرد؛ مگر این که
 او را از آتش ایمن می گردانم و وارد بهشت می سازم. و
 بنده ای از بندگانم او را دشمن نداشته و از پذیرش ولایتش
 رویگردان نمی شود؛ مگر این که بر او غضبناک شده و او
 را وارد جهنم می سازم؛ و جهنم چه بد جایگاهی است!»

(۴۲)

حَدَّثَنَا الْإِمَامُ أَبُو الْحَسَنِ عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرَّضَا قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي
 مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي
 مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي
 الْحُسَيْنُ بْنُ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (علیه السلام) قَالَ:
 إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلی الله علیه و آله) تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَ
 أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفَائِزُونَ فَقَالَ (صلی الله علیه و آله) أَصْحَابُ الْجَنَّةِ
 مَنْ أَطَاعَنِي وَ سَلَّمَ لِعَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (علیه السلام) بَعْدِي وَ أَقَرَّ بِوَلَايَتِهِ وَ

أَصْحَابُ النَّارِ مَنْ سَخِطَ الْوَلَايَةُ وَنَقَضَ الْعَهْدَ وَقَاتَلَهُ بَعْدِي.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۱، ص ۲۸۰

امام رضا علیه السلام به نقل از پدران خود علیهم السلام، از امیرالمؤمنین؛ علی علیه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله آیهی "هرگز دوزخیان و بهشتیان یکسان نیستند؛ اصحاب بهشت رستگار و پیروزند!" را تلاوت کرده، سپس فرمودند: «هر کس مرا اطاعت کرده و بعد از من تسلیم علی بن ابیطالب علیه السلام بوده و به ولایت او اقرار نماید؛ جزو بهشتیان است و هر کس از ولایت علی علیه السلام ناراضی بوده و پیمان او را نقض کند و با او به جنگ برخیزد؛ جزو دوزخیان است»^۱.

(۴۳)

قَالَ الرَّضَا علیه السلام:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: أَتَانِي جَبْرَائِيلُ عَنْ رَبِّي تَبَارَكَ وَتَعَالَى وَهُوَ يَقُولُ رَبِّي يُقْرِئُكَ السَّلَامَ وَيَقُولُ يَا مُحَمَّدُ بَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ وَيُؤْمِنُونَ بِكَ وَبِأَهْلِ بَيْتِكَ بِالْجَنَّةِ فَلَهُمْ عِنْدِي جَزَاءُ الْحُسْنَى وَسَيَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ.

بحار الأنوار، ج ۶۵، ص ۱۹

امام رضا علیه السلام می فرماید:

جبرئیل علیه السلام به رسول خدا صلی الله علیه و آله گفت: «خدایم به تو سلام می رساند و می فرماید: "ای محمد! مؤمنینی را که اعمال صالح انجام داده و به تو و اهل بیت تو ایمان دارند، به بهشت بشارت ده که برایشان نزد من جزای نیکوست و به زودی وارد بهشت خواهند شد!"».

۱. سوره ی مبارکه ی حشر، آیه ی ۲۰

(۴۴)

حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ مُوسَى الرِّضَا قَالَ حَدَّثَنِي أَبِي مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ
عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ
بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: يَا عَلِيُّ طُوبَى لِمَنْ أَحَبَّكَ وَ صَدَّقَ بِكَ
وَ وَيْلٌ لِمَنْ أَبْغَضَكَ وَ كَذَّبَ بِكَ مُحِبُّوكَ مَعْرُوفُونَ فِي
السَّمَاءِ السَّابِعَةِ وَ الْأَرْضِ السَّابِعَةِ السُّفْلَى وَ مَا بَيْنَ ذَلِكَ هُمْ
أَهْلُ الدِّينِ وَ الْوَرَعِ وَ السَّمْتِ الْحَسَنِ وَ التَّوَاضُعِ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ
خَاشِعَةٌ أَبْصَارُهُمْ وَ جَلَّةٌ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ وَ قَدْ عَرَفُوا
حَقَّ وَلَايَتِكَ وَ أَلْسِنَتُهُمْ نَاطِقَةٌ بِفَضْلِكَ وَ أَعْيُنُهُمْ سَاكِبَةٌ تَحَنُّنًا
عَلَيْكَ وَ عَلَى الْأَيْمَةِ مِنْ وَلَدِكَ... إِنَّ الْمَلَائِكَةَ لَتَصَلِّي عَلَىٰ هُمْ وَ
تُؤْمِنُ عَلَى دُعَائِهِمْ وَ تَسْتَغْفِرُ لَهُمُ الذُّنُوبَ مِنْهُمْ...

عیون اخبار الرضا عليه السلام، ج ۱، ص ۲۶۱

امام رضا عليه السلام به نقل از پدران خود علیهم السلام، از امیرالمؤمنین؛
علی عليه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «ای علی! خوشا به سعادت کسانی
که تو را دوست داشته و تصدیق کنند! وای بر کسی که
بغض تو را داشته و تکذیب کند! دوستان تو در آسمان
هفتم و طبقه‌ی هفتم زمین و بین آن دو شناخته شده‌اند!
آن‌ها اهل دین، پرهیزکاری، نیکوکاری و تواضع برای
خداوند متعال‌اند، چشم‌های آن‌ها از خوف خدا فرو افتاده
و قلب‌های آن‌ها از یاد خدا هراسان است، حق ولایت تو
را شناخته و به آن معتقدند، زبان‌هایشان به ذکر فضایل تو
گویا و چشم‌هایشان بر تو و امامان بعد از تو علیهم السلام گریان
است، فرشتگان الهی بر آن‌ها درود فرستاده، دعای آن‌ها را

بالا برده و برای گنهکار ایشان، استغفار می نمایند!»

(۴۵)

حدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ مُوسَى عَنْ أَبِيهِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ قَالَ: قَالَ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: قَالَ لِي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَلْقَى اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ آمِنًا مُطَهَّرًا لَا يَحْزَنُهُ الْفَرْعُ الْأَكْبَرُ فَلْيَتَوَلَّكَ وَ لِيَتَوَلَّ ابْنَيْكَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ وَ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ وَ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ وَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ وَ مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ وَ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى وَ مُحَمَّدًا وَ عَلِيًّا وَ الْحَسَنَ ثُمَّ الْمَهْدِيَّ وَ هُوَ خَاتَمُهُمْ.

بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۲۵۸

امام رضا عليه السلام به نقل از پدران خود عليهم السلام، از امیرالمومنین عليه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود: «هر که دوست دارد خداوند متعال را ملاقات کند در حالی که در امان و پاکیزه است و رسوایی بزرگ روز قیامت او را غمگین نسازد؛ باید ولایت تو و پسرانت، حسن و حسین، علی پسر حسین، محمد پسر علی، جعفر پسر محمد، علی پسر موسی، محمد پسر علی، علی پسر محمد و حسن عليه السلام، سپس مهدی عليه السلام که خاتم آنهاست، را بپذیرد!»

(۴۶)

كَتَبَ أَبُو الْحَسَنِ الرَّضَا عليه السلام:

... إِنَّ مُحَمَّدًا كَانَ أَمِينِ اللَّهِ فِي أَرْضِهِ فَلَمَّا قُبِضَ مُحَمَّدٌ كُنَّا

أَهْلَ الْبَيْتِ وَرَثَتُهُ وَإِنَّا لَنَعْرِفُ الرَّجُلَ إِذَا رَأَيْنَاهُ بِحَقِيقَةِ الْإِيمَانِ
وَحَقِيقَةِ النِّفَاقِ وَإِنَّا شِيعَتُنَا لَمَكْتُوبُونَ بِأَسْمَائِهِمْ وَأَسْمَاءِ آبَائِهِمْ
أَخَذَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَعَلَيْهِمُ الْمِيثَاقَ يَرُدُّونَ مَوْرِدَنَا...

عیون اخبار الرضا (ع)، ج ۲۶، ص ۱۴۲

امام رضا (ع) می فرماید:

"...محمداً (ص)؛ امین خدا در روی زمین بود. پس از
رحلت ایشان ما اهل بیت، ورثه‌ی او و امین‌های الهی در
زمین هستیم. هرگاه به شخصی بنگریم، ایمان یا نفاق
باطنی او را می‌شناسیم. نام شیعیان ما و پدران‌شان نزد
ماست و خداوند از ما و آن‌ها پیمان گرفته است؛ هر جا که
ما وارد شویم، آن‌ها نیز وارد می‌شوند."

فصل هفتم

زیارت پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله وسلم و آنچه در جایگاه
آن است.

(۴۷)

قَالَ [الرَّضَا ع]:

... قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ زَارَنِي فِي حَيَاتِي أَوْ بَعْدَ مَوْتِي فَقَدْ زَارَ اللَّهَ
تَعَالَى وَدَرَجَةُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي الْجَنَّةِ أَرْفَعُ الدَّرَجَاتِ فَمَنْ زَارَهُ فِي
دَرَجَتِهِ فِي الْجَنَّةِ مِنْ مَنْزِلِهِ فَقَدْ زَارَ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى...

عیون اخبار الرضا ع، ج ۱، ص ۱۱۵

امام رضا ع می فرماید:

... رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: «کسی که مرا در زمان حیات
یا بعد از مرگم زیارت کند، در واقع، حقیقت خداوند متعال
را زیارت کرده است.» [در ادامه امام رضا ع فرمودند:] «و
درجه‌ی پیامبر بالاترین درجات در بهشت است؛ هر که
او را در درجه و موقعیتش در بهشت، زیارت کند؛ همانا
خداوند تبارک و تعالی را زیارت نموده است.»

(۴۸)

حَدَّثَنَا أَبِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى الْعَطَّارُ
قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ
إِسْمَاعِيلَ بْنِ بَزِيعٍ عَنْ صَالِحِ بْنِ عُقْبَةَ عَنْ زَيْدِ الشَّحَّامِ قَالَ:
... قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ ع مَا لِمَنْ زَارَ وَاحِدًا مِنْكُمْ قَالَ كَمَنْ زَارَ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

عیون اخبار الرضا ع، ج ۲، ص ۲۶۲

[از امام رضا ع نقل است که:]

... از امام صادق ع سوال شد: «برای کسی که یکی از شما
ائمه علیهم السلام را زیارت کند چه چیزی است؟» حضرت ع فرمود:
«مانند این است که رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را زیارت کرده است.»

(۴۹)

عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ حَفْصِ الْمَرْوَزِيِّ قَالَ:
سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ عليه السلام: إِنَّ ابْنِي عَلِيَّ عليه السلام
مَقْتُولٌ بِالسَّمِّ ظُلْمًا وَ مَدْفُونٌ إِلَى جَنْبِ هَارُونَ بِطُوسَ مَنْ زَارَهُ
كَمَنْ زَارَ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۲۶۰

سلیمان مروزی گوید:

از امام کاظم علیه السلام شنیدم که فرمود: «همانا پسر من علی
(امام رضا علیه السلام)، مظلومانه به وسیله سم کشته و در کنار
قبر هارون در سرزمین توس مدفون خواهد شد؛ کسی که
او را زیارت کند مانند کسی است که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را
زیارت نموده است».

(۵۰)

حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ زِيَادٍ بْنُ جَعْفَرٍ الْهَمْدَانِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا
عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى بْنِ عُبَيْدٍ قَالَ
حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سُلَيْمَانَ الْمَصْرِيُّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَبِي حُجْرٍ
الْأَسْلَمِيِّ قَالَ حَدَّثَنَا قَبِيصَةُ بْنُ جَابِرٍ بْنُ يَزِيدٍ الْجُعْفِيُّ قَالَ سَمِعْتُ
وَصِيَّ الْأَوْصِيَاءِ وَ وَاثَرَ عِلْمِ الْأَنْبِيَاءِ أَبَا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ بْنِ
الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام يَقُولُ حَدَّثَنِي سَيِّدُ الْعَابِدِينَ
عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَنْ سَيِّدِ الشُّهَدَاءِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ سَيِّدِ
الْأَوْصِيَاءِ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عليه السلام قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله و سلم: سَتَدْفَنُ بَضْعَةً مِنِّي بِأَرْضِ خُرَاسَانَ مَا زَارَهَا
مَكْرُوبٌ إِلَّا نَفَسَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ كُرْبَتَهُ وَلَا مُذْنِبٌ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ ذُنُوبَهُ.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۲۵۷

امام رضا علیه السلام به نقل از پدران خود علیهم السلام نقل می فرماید که:
رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «به زودی پاره‌ی تن من در
سرزمین خراسان مدفون خواهد شد؛ هیچ سختی دیده‌ای
او زیارت نمی‌کند، مگر این که خداوند سختی او را
آسان می‌سازد (گشایش در کارش ایجاد می‌نماید) و
هیچ گنهکاری او را زیارت نمی‌کند، مگر این که خداوند
گناهانش را می‌بخشد».

فصل هشتم

وصایای پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و سلم

(۵۱)

وَ بِإِسْنَادِهِ قَالَ:

إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ ... مَنْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ نِعْمَةً فَلْيُحْمَدِ اللَّهَ وَ
مَنْ اسْتَبْطَأَ الرِّزْقَ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَ مَنْ حَزَنَهُ أَمْرٌ فَلْيَقُلْ لَا حَوْلَ وَ
لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ.

صحيفة الرضا (ع)، ص ۸۴

با اسناد نقل شده، امام رضا (ع) می فرماید:
رسول خدا ﷺ فرمودند: «هر کس که خدا به او نعمتی
داد؛ باید خدا را شکر کند، کسی که در روزی اش تأخیر
شد؛ باید استغفار نماید و کسی که امری او را غمگین کرد
بگوید: "لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ"».

(۵۲)

حَدَّثَنَا تَمِيمُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ تَمِيمٍ الْقُرَشِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا
أَبِي عَنْ أَحْمَدَ بْنِ عَلِيٍّ الْأَنْصَارِيِّ عَنْ عَبْدِ السَّلَامِ بْنِ صَالِحِ
الْهَرَوِيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا الْحَسَنِ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ
... حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ أَبِيهِ عَنْ آبَائِهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ لَا تَلْبَسُوا لِبَاسَ أَعْدَائِي وَ لَا تَطْعَمُوا مَطَاعِمَ أَعْدَائِي
وَ لَا تَسْلُكُوا مَسَالِكَ أَعْدَائِي فَتَكُونُوا أَعْدَائِي كَمَا هُمْ أَعْدَائِي.

عيون اخبار الرضا (ع)، ج ۲، ص ۲۳

امام رضا (ع) به نقل از پدران خود (ع) می فرماید:
رسول خدا ﷺ می فرمود: «لباس دشمنان مرا به تن نکنید،
طعام دشمنان مرا نخورید و راه دشمنان مرا مپیمایید؛ زیرا
در این صورت، جزو دشمنان من می شوید؛ همان طور که
آنان دشمن من هستند!»

(۵۳)

وَ بِإِسْنَادِهِ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَنْ عَامَلَ النَّاسَ فَلَمْ يَظْلِمْهُمْ وَ حَدَّثَهُمْ فَلَمْ يَكْذِبْهُمْ وَ وَعَدَهُمْ فَلَمْ يُخْلِفْهُمْ فَهُوَ مُؤْمِنٌ كَمَلَتْ مُرُوتُهُ وَ ظَهَرَتْ عَدَالَتُهُ وَ وَجِبَتْ أُخُوَّتُهُ وَ حُرِّمَتْ غِيْبَتُهُ.

صحيفة الرضا (ع)، ص ۴۸

با اسناد نقل شده، امام رضا (ع) می فرماید:

رسول خدا ﷺ فرمود: «کسی که در معاشرت با مردم ستم نکند، در گفتار با آنان دروغ نگوید و در وعده‌اش تخلف نرزد؛ مؤمنی است که جوانمردی‌اش کامل، عدالتش آشکار، برادری او لازم و غیبتش حرام است».

(۵۴)

حَدَّثَنَا أَبِي رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ أَحْمَدَ الْمَالِكِيُّ عَنْ أَبِيهِ عَنْ إِبْرَاهِيمَ بْنِ أَبِي مُحَمَّدٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرِّضَا عَنْ أَبِيهِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ أَبِيهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ عَنْ أَبِيهِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ أَبِيهِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: ... مَنْ أَصْغَى إِلَى نَاطِقٍ فَقَدْ عَبْدَهُ فَإِنْ كَانَ النَّاطِقُ عَنِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ فَقَدْ عَبْدَ اللَّهَ وَ إِنْ كَانَ النَّاطِقُ عَنِ إِبْلِيسَ فَقَدْ عَبْدَ إِبْلِيسَ ثُمَّ قَالَ الرِّضَا (ع) يَا ابْنَ أَبِي مُحَمَّدٍ إِنَّ مُخَالَفَتَنَا وَضَعُوا أَخْبَارًا فِي فُضَائِلِنَا وَ جَعَلُوهَا عَلَى ثَلَاثَةِ أَقْسَامٍ أَحَدُهَا الْغُلُوفُ وَ ثَانِيهَا التَّقْصِيرُ فِي أَمْرِنَا وَ ثَالِثُهَا التَّصْرِيحُ بِمَثَالِبِ أَعْدَائِنَا فَإِذَا سَمِعَ النَّاسُ الْغُلُوفَ فِينَا كَفَرُوا شِيعَتَنَا وَ نَسَبُوهُمْ إِلَى

الْقَوْلِ بِرُبُوبِيَّتِنَا وَإِذَا سَمِعُوا التَّقْصِيرَ اعْتَقَدُوهُ فِينَا وَإِذَا سَمِعُوا
مَثَالَبَ أَعْدَائِنَا بِأَسْمَائِهِمْ ثَلَبُونَا بِأَسْمَائِنَا.

عیون اخبار الرضا (ع)، ج ۱، ص ۳۰۴

... امام رضا (ع) می فرماید:

پدرم به نقل از اجدادشان (علیهم السلام) به من خبر دادند که
رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: «هرکس به گوینده‌ای گوش سپارد،
بی‌گمان او را عبادت کرده است. پس اگر آن گوینده، از
خدای عزوجل بگوید؛ شنونده، خدا را عبادت کرده است و
اگر از شیطان بگوید؛ شنونده، شیطان را عبادت کرده است».
سپس حضرت رضا (ع) فرمود: «مخالفان ما اخباری
در فضایل ما ساخته‌اند که به سه دسته تقسیم می‌شوند:
یک قسم اخبار غلوآمیز است، دیگری اخباری که در حق
ما کوتاهی کرده‌اند و سوم، اخباری که از دشمنان ما به
صراحت اسم می‌برند و عیب‌هایشان را بازگو می‌کنند.
مردم وقتی اخبار غلو آمیز را بشنوند، شیعیان ما را تکفیر
می‌کنند و اعتقاد به خدا بودن ما را، به آن‌ها نسبت
می‌دهند. وقتی اخباری را که در حق ما تفریط و کوتاهی
نموده‌اند می‌شنوند، آن‌ها را باور می‌کنند و هرگاه اخباری
را که از دشمنان ما به صراحت نام برده و بدگویی می‌کنند
بشنوند، به ما بی‌حرمتی می‌کنند!»

(۵۵)

وَبِإِسْنَادِهِ قَالَ:

حَدَّثَنِي أَبِي عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (ع) قَالَ قَالَ أَبُو جُحَيْفَةَ
أَتَيْتُ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) وَأَنَا أَتَجَشَّأُ فَقَالَ لِي يَا أَبَا جُحَيْفَةَ اكْفُفْ جُشَاكَ
فَإِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ شِبَعَاءُ فِي الدُّنْيَا أَطْوَلُهُمْ جُوعاً يَوْمَ الْقِيَامَةِ...

صحيفة الرضا (ع)، ص ۶۹

امام رضا علیه السلام به نقل از پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله می فرماید:
 «... گرسنه ترین افراد در قیامت، سیرترین مردم در دنیا هستند».

(۵۶)

عَنِ الرَّضَا قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله: لَا تُضَيِّعُوا صَلَوَاتِكُمْ فَإِنَّ مَنْ ضَيَّعَ صَلَاتَهُ
 حُشِرَ مَعَ قَارُونَ وَ هَامَانَ، وَ كَانَ حَقًّا عَلَى اللَّهِ أَنْ يُدْخِلَهُ النَّارَ مَعَ
 الْمُنَافِقِينَ فَالْوَيْلُ لِمَنْ لَمْ يُحَافِظْ عَلَى صَلَاتِهِ...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۳۱

امام رضا علیه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «نمازتان را ضایع نسازید؛ کسی
 که نمازش را ضایع کند، با قارون و هامان محشور خواهد
 شد و خداوند را حق و سزاوار است که او را با منافقین
 وارد جهنم سازد. پس وای بر کسی که نمازش را محافظت
 نکند!»

(۵۷)

وَ بِهَذَا الْإِسْنَادِ قَالَ [الرَّضَا علیه السلام]:

قَالَ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ علیه السلام: ... سَأَلَ رَسُولُ اللَّهِ صلی الله علیه و آله عَنْ أَكْثَرِ مَا
 يُدْخَلُ بِهِ الْجَنَّةُ

قَالَ تَقْوَى اللَّهِ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ وَ سُئِلَ عَنْ أَكْثَرِ مَا يُدْخَلُ بِهِ النَّارُ
 قَالَ الْأَجُوفَانِ الْبَطْنُ وَ الْفَرْجُ.

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۳۸

امام رضا علیه السلام از قول امیرالمؤمنین علیه السلام می فرماید:

از رسول خدا صلی الله علیه و آله در مورد آنچه بیشتر سبب بهشت رفتن

است پرسیدند، حضرت فرمود: «پرهیزکاری و خوش اخلاقی». از ایشان در مورد آنچه بیشتر سبب جهنم رفتن است سوال شد، فرمود: «شکم و شهوت».

(۵۸)

حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ الْمَعْرُوفُ بِأَبِي الْحَسَنِ الْمُفَسِّرِ الْجُرْجَانِيُّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا يُوسُفُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ زِيَادٍ وَعَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ سَيَّارٍ عَنْ أَبِيهِمَا عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ مُوسَى بْنِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ الْحُسَيْنِ بْنِ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ... أَحَبُّ فِي اللَّهِ وَأَبْغَضُ فِي اللَّهِ وَوَالٍ فِي اللَّهِ وَعَادٍ فِي اللَّهِ فَإِنَّهُ لَا تَنَالُ وَلَا يَهُ اللَّهُ إِلَّا بِذَلِكَ وَلَا يَجِدُ رَجُلٌ طَعْمَ الْإِيمَانِ وَإِنْ كَثُرَتْ صَلَاتُهُ وَصِيَامُهُ حَتَّى يَكُونَ كَذَلِكَ...

عیون اخبار الرضا (ع)، ج ۱، ص ۲۹۱

امام رضا (ع) به نقل از پیامبر اعظم (ص) می فرماید: «فقط برای خدا دوست بدار و برای خدا متنفر باش! برای خدا دوستی کن و برای خدا دشمنی کن! که به ولایت خدا نمی رسی، مگر با این روش. هیچ کس طعم ایمان را نمی چشد، مگر این که این چنین باشد؛ هر چقدر هم نماز و روزه اش زیاد باشد».

(۵۹)

وَبِهَذَا الْإِسْنَادِ عَنْ عَلِيٍّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ اسْتِخْفَافًا بِالدِّينِ وَبَيْعَ الْحُكْمِ وَقَطِيعَةَ الرَّحِمِ وَأَنْ

تَتَّخِذُوا الْقُرْآنَ مِزَامِيرَ وَتُقَدِّمُونَ أَحَدَكُمْ وَ لَيْسَ بِأَفْضَلِكُمْ فِي الدِّينِ...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۴۲

امام رضا علیه السلام از قول امیرالمؤمنین؛ علی علیه السلام می فرماید: شنیدم که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «می ترسم بر شما؛ از کوچک شمردن دین، خرید و فروش حکم قاضی و قطع رحم؛ و نیز این که قرآن را آلت لهو قرار داده و کسی را که در دین بر شما برتری ندارد، بر خود مقدم نمایم!»

(۶۰)

عَنِ الرَّضَا علیه السلام: يَرْفَعُهُ إِلَى النَّبِيِّ صلی الله علیه و آله قَالَ:

اجْعَلُوا لِيُيُوتِكُمْ نَصِيْبًا مِنَ الْقُرْآنِ فَإِنَّ الْبَيْتَ إِذَا قُرِئَ فِيهِ الْقُرْآنُ يُسَّرَ عَلَى أَهْلِهِ وَ كَثُرَ خَيْرُهُ وَ كَانَ سُكَّانُهُ فِي زِيَادَةٍ وَإِذَا لَمْ يُقْرَأْ فِيهِ الْقُرْآنُ ضَيَّقَ عَلَى أَهْلِهِ وَ قَلَّ خَيْرُهُ وَ كَانَ سُكَّانُهُ فِي نُقْصَانٍ.

وسائل الشيعة، ج ۶، ص ۲۰۰

امام رضا علیه السلام می فرماید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «خانه‌هایتان را از قرآن بهره‌مند سازید! همانا وقتی که قرآن در خانه‌ای قرائت می شود؛ آن خانه برای اهلش دلنشین شده و خیر و برکت و اولاد در آن زیاد می شود و زمانی که در آن، قرآن خوانده نشود؛ آن خانه بر اهلش تنگ و دلگیر شده، خیر و برکت در آن کم و مرگ و میر در آن زیاد می شود».

(۶۱)

عَنْ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى الرَّضَا عَنْ آبَائِهِ عليهم السلام قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ إِيَّاكُمْ وَالظُّلْمَ فَإِنَّهُ يُخَرِّبُ قُلُوبَكُمْ.

صحیفه الرضا علیه السلام، ص ۴۸

امام رضا علیه السلام از قول پدرانشان علیه السلام می فرماید:
رسول خدا ﷺ فرمود: «بترسید از ظلم؛ چرا که قلب های شما را تخریب می کند».

(۶۲)

عَنِ الرِّضَا عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: يَقُولُ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ يَا ابْنَ آدَمَ أَمَا تُنْصِفُنِي أَتَحَبُّ إِلَيْكَ بِالنِّعْمَةِ وَتَتَمَقَّتْ إِلَيَّ بِالْمَعَاصِي خَيْرِي إِلَيْكَ مُنْزَلٌ وَشَرُّكَ إِلَيَّ صَاعِدٌ وَلَا يَزَالُ مَلَكٌ كَرِيمٌ (يَأْتِينِي عَنْكَ) فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ بِعَمَلٍ قَبِيحٍ يَا ابْنَ آدَمَ لَوْ سَمِعْتَ وَصَفَكَ مِنْ غَيْرِكَ وَأَنْتَ لَا تَعْلَمُ مِنَ الْمُؤْصُوفِ لَسَارَعْتَ إِلَيَّ مَقْتِهِ.

مستدرک الوسائل، ج ۱۱، ص ۳۳۵

امام رضا علیه السلام از قول رسول خدا ﷺ می فرماید: خداوند متعال می فرماید: «ای پسر آدم! آیا این انصاف است که من تو را با نعمت ها گرامی بدارم و تو با گناهانت با من به ستیز برخیزی؟! خیر و خوبی من به سوی تو نازل شود و شر و بدی تو به سمت من بالا بیاید و دائما فرشتگان در هر شب و روز کار زشتی را از تو به سوی من بیاورند؟!»

(۶۳)

قَالَ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:

... قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَا عَلِيُّ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَدْ غَفَرَ لَكَ وَلَا هَلِكَ وَلِشِيعَتِكَ وَمُحِبِّي شِيعَتِكَ وَمُحِبِّي مُحِبِّي شِيعَتِكَ فَأَبْشِرْ...

عیون اخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۴۷

امام رضا علیه السلام از قول امیرالمؤمنین؛ علی علیه السلام می فرماید:
رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود: «ای علی! خدای تعالی؛ تو،
خانواده‌ات، شیعیانت، دوستان شیعیانت و کسانی که
دوستان شیعیانت را دوست بدارند بخشیده است، پس
تو را بشارت باد!»

